Souhrnná teritoriální informace:

Súdán

Zastupitelský úřad 15. 10. 2026 9:46

Súdán je federální republikou a z ekonomického pohledu se řadí k nízkopříjmovým zemím. Nominální HDP ve výši 63 mld. USD řadí Súdán v přepočtu na obyvatele až na 179. příčku v celosvětovém srovnání.

Ozbrojený konflikt mezi súdánskými ozbrojenými silami (SAF) a jednotkami rychlé podpory (RSF), který propukl v dubnu 2023 přetrvává i do roku 2026, má za následek desetitisíce obětí a miliony vnitřně vysídlených osob. V zemi schází základní potraviny i pohonné hmoty, infrastruktura je poničená a služby nefungují vůbec nebo velmi omezeně. Krize se stále prohlubuje. Bezpečnostní situace je kritická prakticky ve všech regionech včetně hlavního města Chartúmu, útoky se nevyhnuly ani přístavnímu městu Port Súdán. Ekonomika země je z velké části závislá na zemědělství a vývozu surovin, zejména zlata a uhlovodíků, od propuknutí ozbrojeného konfliktu se hospodářství výrazně propadlo, zemi trápí vysoká míra inflace okolo 150 %. Katastrofální situace vyvolaná válkou vedla k omezení či úplnému zastavení produkce ve většině sektorů i narušení dodavatelských řetězců, provázené poklesem reálného HDP.

Základní údaje	
Hlavní město	Chartúm
Počet obyvatel	51,77 mil.
Jazyk	Arabština
Náboženství	91 % islám, 9 % křesťanství a kmenová náboženství
Státní zřízení	Súdánská republika
Hlava státu	Abdel Fattah al-Burhan
Hlava vlády	Abdel Fattah al-Burhan
Název měny	Súdánská libra
Cestování	
Časový posun	+ 1 hod.
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Jakub Šlosárek
Ekonomický úsek	Patrik Martínek

Tato Souhrnná teritoriální informace je zpracovávána pro zemi, která je tzv. přiakreditovaná. Informace je poskytovaná ve zkráceném rozsahu.

Konzulární úsek	Lucie Svobodová, M.Sc.
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne

Ekonomika	2025
Nominální HDP (mld. USD)	63,11
Hospodářský růst (%)	-6,67
Inflace (%)	152,4
Nezaměstnanost (%)	N/A

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
1.2 Zahraniční politika země
1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu: Súdánská republika

Systém vládnutí je v Súdánu reprezentován federální provizorní vládou vytvořenou súdánskou ústavou. Pouhý rok a půl po vojenském převratu propukl v dubnu 2023 ozbrojený konflikt mezi súdánskou armádou (SAF) a jednotkami rychlé podpory (RSF), který učinil situaci v zemi nepřehlednou a kromě vnější i vnitřní emigrace čelí země omezení dostupnosti základních potravin i pohonných hmot i růstu jejich cen. I přes krvavý vývoj událostí zůstal po celý rok v čele RSF generál Muhammad Hamdan Dagalo „Hemedti“ a v čele SAF a suverénní rady generál Abdul Fattah al-Burhan. Během tří let si konflikt vyžádal již desetitisíce obětí, aktuálně je Súdán de facto rozdělen na dvě hlavní mocenské sféry.

V roce 2024 a 2025 se místem největších bojů stalo hlavní město Severního Dárfúru al-Fášir, kde se bojovalo prakticky celou dobu. Ve městě se nachází i uprchlický tábor Zamzam, kde byl jako na prvním místě v Súdánu potvrzen hladomor. V říjnu 2025 RSF zahájily masivní ofenzívu, která vedla k dobytí velké části města a okolních uprchlických táborů. Na začátku roku 2026 se konflikt rozšířil do státu Modrý Nil (u hranic s Etiopií). V hlavním městě Chartúmu intenzita bojů v roce 2026 částečně poklesla, nadále se ovšem stává terčem dronových útoků.

Súdán v roce 2026 čelí jedné z největších humanitárních krizí na světě.

1.2 Zahraniční politika země

Hlavními strategickými partnery Súdánu jsou kromě Egypta země Perského zálivu, zejména Saúdská Arábie a Spojené arabské emiráty, které se také výrazně angažují v probíhajícím konfliktu. Vztahy Súdánu s Etiopií jsou a v krátkodobém horizontu zůstanou napjaté, především kvůli výstavbě etiopské přehrady GERD, jejíž napouštění snižuje průtok Modrého Nilu, a z pohledu Súdánu tak ohrožuje přístup k dostatku vody.

Mezi Súdánem a Jižním Súdánem je uzavřena dohoda o tranzitu ropy. Ozbrojený konflikt v Súdánu a útoky povstalců Hútijů na plavidla v Rudém moři, které ohrožují přístav Port Súdán, však mají na tranzit negativní vliv a posilují snahy Jižního Súdánu hledat alternativy. Vztahy s Čadem a Středoafrickou republikou jsou zatíženy styky obou zemí s představiteli RSF.

Finanční a politická izolace vojenské junty ze strany Západu přiměla Súdán k posílení vztahů s Ruskem, což vedlo k růstu vzájemného obchodu. Obě země se dohodly na posílení spolupráce v řadě odvětví, včetně ropy a plynu. Rusko navazuje se Súdánem kontakty v rámci úsilí o posílení svého strategického vlivu v celém regionu.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel je trvale proměnlivý v důsledku ozbrojeného konfliktu, který za více než tři roky svého trvání donutil k opuštění Súdánu kolem 4,4 mil. lidí, především do sousedících zemí (Jižní Súdán, Čad a Egypt). Na 9 mil. osob je vysídleno vnitřně. Venkovská populace je stále velmi mobilní, existuje přibližně 2 mil. kočovných nomádů, kromě toho asi 500 tisíc sezónních dělníků, kteří se pohybují mezi přírodně a uměle zavlažovanými oblastmi. Podíl městského obyvatelstva činí 36 %, v produktivním věku se nachází 56 % obyvatelstva.

Odhadovaný počet obyvatel Súdánu v roce 2026 se pohybuje kolem 52 milionů.

Průměrná délka života: M – 64 let; Ž – 68 let

Gramotnost (starší než 15 let, kteří umějí číst a psát): 60,7 % (nejnovější údaje jsou z roku 2018)

Míra vzdělanosti je podobná jako v sousedních zemích, ale znatelně horší v porovnání s jinými arabskými zeměmi. Velké rozdíly jsou patrné mezi městskou a venkovskou populací.

Národnostní složení: Dominantní etnickou skupinou jsou súdánští Arabové (70 %), dále pak Furové, Bejaové a kmeny Nuba a Fallata.

Náboženské složení: 91 % obyvatel se hlásí k islámu (sunnitští muslimové). Zbývající část vyznává křesťanství a kmenová náboženství.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

2.1 Základní údaje
2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
2.3 Bankovní systém
2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

S HDP na hlavu (PPP) ve výši necelých 2 200 USD je Súdán jednou z nejchudších zemí světa. Ekonomický vývoj se bude odvíjet především od toho, jak rychle se podaří ukončit ozbrojený konflikt a celkově zklidnit politicko-bezpečnostní situaci. V roce 2026 odhaduje MMF opatrný růst reálného HDP ve výši 0,7 %.

Konflikt za více něž 3 roky od svého vzniku zdevastoval súdánský průmyslový sektor, přičemž odhadem bylo zničeno až 85 % továren. Hlavní odvětví, jako je těžba zlata nebo zemědělství, navíc ovládají podniky napojené na armádu. Od vzniku konfliktu se Súdán v letech 2023-2026 potýká se zmenšujícími se devizovými rezervami a rychle se znehodnocující měnou. Bují proto obchod s devizami na černém trhu, kde kurz súdánské libry (SDG) převyšuje kurz oficiální o desítky procent. Od začátku konfliktu také došlo k vyrabování mnohých bank, což spolu s vysokou mírou šedé ekonomiky vedlo súdánskou centrální banku ke měnové reformě a vydávání bankovek s vyšší nominální hodnotou. Reforma částečně obnovila některé bankovní služby, jako jsou bankovní převody nebo výběry z bankomatu. Meziroční míru inflace se podařilo částečně snížit, přesto na konci roku 2025 přesahovala 70 %. Kritické situaci súdánského hospodářství odpovídala i míra nezaměstnanosti, která dle statistik IMF činila 60 %.

Konflikt mezi SAF a RSF zkomplikoval již tak omezený vývoz produktů ze Súdánu, především zlata, oleje a zemědělských produktů. Poté, co v říjnu 2024 RSF uvalily embargo na vývoz komodit z oblastí pod jejich kontrolou do Egypta (jednoho z hlavních obchodních partnerů), se exportní možnosti Súdánu ještě zúžily.

Súdán dlouhodobě vykazuje záporné saldo obchodní bilance, které je způsobené především neexistencí zpracovatelského průmyslu a komerčního zemědělství, což činí zemi závislou na dovozech potravin, průmyslových výrobků a strojů.

Ukazatel	2023	2024	2025	2026	2027
Růst HDP (%)	-29,43	-13,96	-6,67	1,09	1,35
HDP/obyv. (USD/PPP)	2420,66	2115,82	1982,36	1997,42	2013,76
Inflace (%)	66,62	176,91	152,4	78,32	36,99
Nezaměstnanost (%)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	3,63	3,13	3,45	3,55	3,92
Import zboží (mld. USD)	7,32	4,91	5,04	6,45	7,86
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-1,26	-1,79	-2,91	-3,08	-3,39
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	50,04	50,45	51,66	53,28	54,72
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	N/A	7	7	7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Běžný účet platební bilance je v Súdánu dlouhodobě v deficitu zejména v důsledku velkého schodku obchodní bilance. Saldo státního rozpočtu vykazovalo v roce 2025 negativní hodnoty podobně jako v roce předcházejícím. Kvůli dlouhodobě negativnímu saldu obchodní bilance také Súdán trpí chronickým nedostatkem devizových rezerv, který se v důsledku ozbrojeného konfliktu ještě umocnil.

Zahraniční zadluženost Súdánu se od roku 2010 částečně stabilizovala (i díky tomu, že někteří věřitelé přistoupili k částečnému či úplnému oddlužení), většinu dluhů však Súdán není schopen splácet, např. ČR má vůči Súdánu pohledávky ve výši 3,3 mld. Kč. Celkový veřejný dluh Súdánu v poměru k HDP narostl v roce 2025 o 12 procentních bodů až na 108,15 %.

Veřejné finance	2025
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-1,54
Veřejný dluh (% HDP)	108,15
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-3,64

Daně	2026
PO	0 - 35 %
FO	0 - 30 %
DPH	17 %

2.3 Bankovní systém

Centrální súdánskou bankou je Central Bank of Sudan s pobočkami v různých částech země. Dále na trhu působí 30 komerčních bank, z nichž asi polovina je z větší či menší části soukromých. Hlavní náplní centrální banky je rozvoj bankovních institucí v zemi, měnová a finanční politika a využívání finančních zdrojů k dosažení plánovaných makroekonomických ukazatelů. I ve snaze přilákat investory z arabského poloostrova je bankovní systém koncipován jako duální a měl by zaručovat aplikaci bankovnictví podle islámských (bezúročných) i konvenčních principů.

S ohledem na probíhající konflikt v Súdánu nicméně bankovní systém funguje pouze omezeně. Výběry z bankomatů i bankovní služby zůstávají limitované a potýkají se s častými výpadky. Rozšířená a vesměs funkční je místní mobilní aplikace Bankak, která zajišťuje bezhotovostní platby a de facto nahrazuje platební karty. Zavedení nových bankovek súdánské libry na konci roku 2024, které si kladlo za cíl zamezit šíření padělaných nebo trestnou činností nabytých peněz, vedlo k dalšímu omezení dostupnosti hotovosti v oběhu. Súdánská libra zůstávala nedůvěryhodná a v platebním styku se proto upřednostňují valuty, kterých je nedostatek a k dostání jsou především na černém trhu za cca 1,5násobek oficiálního kurzu.

Vybrané komerční banky:

- Baraka Bank
- Faisal Islamic Bank
- Islamic Cooperative Development bank
- El Neelain Bank
- El Nilein Industrial Development Bank
- Bank of Khartoum Group
- Agricultural Bank of Sudan
- Sudanese Industrial Bank
- Sudanese French Bank
- National Bank of Sudan
- Sudanese Savings Bank
- Social Development Bank
- Saudi Sudanese Bank
- Workers National Bank
- Omdurman National Bank
- The Blue Nile Bank
- National Bank of Abu Dhabi
- Bank of Real Estate Commercial Bank
- Habib Bank
- Islamic Bank of The North Ivory
- Qatar National Bank (QNB)

2.4 Daňový systém

Systém daní a dotací je v Súdánské republice značně komplikovaný a nepřehledný. Pro jednotlivé obchodní případy je proto nezbytné zjišťovat konkrétní informace ve vazbě k danému odběrateli/obchodnímu partnerovi.

Základní sazby jednotlivých kategorií daní:

Daň z příjmů právnických osob - sazby se liší v závislosti na oboru podnikání společnosti:

- 0 - 2 % zemědělství
- 15 % průmyslová činnost
- 30 % finanční, obchodní, realitní apod. služby
- 30 % tabákový průmysl
- 35 % prospekce, těžba a distribuce ropy a plynu

Daň z příjmů fyzických osob: 0 - 30 % v závislosti na výši příjmu

- 8 % příspěvek na sociální zabezpečení
- 5 % daň z kapitálových příjmů
- 17 % daň z přidané hodnoty (VAT)
- 15 % srážkové daně
- 0 % dividendové příjmy
- 15 % úrokové příjmy
- 15 % autorské poplatky, honorář

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

3.1 Obchodní vztahy
3.2 Přímé zahraniční investice
3.3 FTA a smlouvy
3.4 Rozvojová spolupráce
3.5 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Súdán má s ČR dlouhodobě záporné saldo obchodní bilance. Dovozy z ČR několik let po sobě dosahovaly poměrně stabilních hodnot mezi 200 a 300 mil. Kč ročně, tento trend byl však negativně ovlivněn ozbrojenými boji, které propukly v dubnu 2023 a tvrdě dopadly i na súdánskou ekonomiku. V důsledku konfliktu poklesly dovozy do Súdánu na 110 mil. Kč v roce 2025 a v příštích letech je zlepšení spíše nepravděpodobné, jakkoli částečné zklidnění bojů od začátku roku 2026 a obnovení leteckého spojení s Chartúmem začíná do země opět lákat byznysmeny. Hlavními dovozními artikly jsou chemikálie a papírové výrobky, následují elektrické a měřicí přístroje. Vývoz ze Súdánu do ČR je zcela zanedbatelný.

	2021	2022	2023	2024	2025
Import z ČR (mld. CZK)	0,19	0,25	0,06	0,09	0,11
Export do ČR (mld. CZK)	0	0	0	0	0
Saldo s ČR (mld. CZK)	0,19	0,25	0,06	0,09	0,11

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
523	Soli kovové, peroxosoli kyselin anorganických	71	67,6 %
772	Přístr. elek. ke spínání ap. obvodů elek., odpory aj.	21	20,0 %
747	Kohouty, ventily aj. armatury pro potrubí, kotle ap.	6	5,7 %
642	Papír, lepenka řezané na určitý rozměr, tvar, výrobky	3	2,9 %
874	Přístroje měřící, kontrolní, analyzační, řídící j. n.	3	2,9 %

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
061	Cukr, melasa a med	1	100,0 %
972	Zlato mincovní, mince zlaté, mince běžné	0	0,0 %
694	Hřebíky, šrouby, matice, svorníky, nýty ap. kovové	0	0,0 %
931	Předměty obchodu zvláštní	0	0,0 %
778	Přístroje elektrické j. n. (baterie, žárovky ap.)	0	0,0 %

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

Dovoz ze zemí EU do Súdánu zaznamenal v roce 2025 po delší době opět mírný růst. Podobně vzrostl i vývoz do EU, Súdán si tak i po rok 2025 zachoval kladné saldo obchodní bilance, kterého dosáhl po dlouhých letech až v roce 2023.

	2021	2022	2023	2024	2025
Import z EU (mil. EUR)	664,1	859,1	346,7	221,1	266,7
Export do EU (mil. EUR)	255	553,6	399,8	393	463
Saldo s EU (mil. EUR)	-409,1	-305,6	53,1	172	196,3

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

V globálním měřítku je saldo obchodní bilance Súdánu záporné a je patrný celkový útlum obchodu zapříčiněný válkou. Hlavními obchodními partnery jsou Spojené arabské emiráty, Saúdská Arábie, Čína a Egypt.

	2021	2022	2023	2024	2025
Import ze zemí mimo EU (mil. USD)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Export do zemí mimo EU (mil. USD)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. USD)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Před propuknutím ozbrojeného konfliktu v roce 2023 súdánská vláda horlivě podporovala příliv přímých zahraničních investic (PZI). Hlavními cílovými oblastmi zahraničních investorů v Súdánu byly dobývání nerostných surovin, zemědělství, dopravní infrastruktura, ropný průmysl, výroba a zpracování cementu a výroba elektrické energie. Pozornost zahraničních investorů včetně egyptských je směřovala do súdánského zemědělství. Súdán je přes svoji komplikovanost a náročnost podnikatelského prostředí lákadlem pro zahraniční investory, realizované investice generují další poptávku po zboží a službách. Navíc v zemi existuje řada průmyslových odvětví s potenciálem rozvoje i pro české subjekty, které teprve čekají na vstup zahraničních investorů, jako například výroba zemědělských strojů, sklářský průmysl nebo zpracování kůže a kožedělná výroba. Konflikt mezi SAF a RSF, který eskaloval v de facto občanskou válku, nicméně většinu zahraničních firem od již tak rizikových investic do Súdánu zcela odradil a lze pozorovat ústup ze země i v případě etablovaných investorů. Částečné zklidnění bezpečnostní situace v roce 2026 začala opět obracet pozornost zahraničních investorů zpět k Súdánu v souvislosti s postkonfliktní rekonstrukcí a rozvojovými programy.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Súdán jako součást regionu východní a jižní Afriky zahájil jednání o dohodě o hospodářském partnerství s Evropskou unií. Tato jednání však uvázla na mrtvém bodě a dosud nebyla obnovena.

Smlouvy s ČR

Mezi Súdánem a Českem nejsou uzavřeny žádné dohody obchodně-ekonomického charakteru. V roce 1976 byla mezi tehdejší ČSSR a Súdánem uzavřena dlouhodobá obchodní dohoda, která ale byla v souvislosti se vstupem ČR do Evropské unie vypovězena.

V roce 2012 bylo v Praze podepsáno Memorandum o porozumění mezi Ministerstvem zahraničních věcí České republiky a Ministerstvem zahraničních věcí Súdánské republiky.

V roce 2014 byla mezi vládou České republiky a vládou Republiky Súdán uzavřena dohoda o konsolidaci súdánského dluhu.

3.4 Rozvojová spolupráce

Rozvojová spolupráce s ČR

Súdán nepatří mezi prioritní země rozvojové spolupráce ČR, a proto jsou prostředky rozvojové spolupráce věnovány převážně na tzv. malé lokální projekty. Od začátku ozbrojeného konfliktu v roce 2023 potom ČR výrazně přispívá formou humanitární pomoci.

- V roce 2013 se uskutečnil malý lokální projekt zaměřený na nepřímou podporu vzdělávání dívek v Súdánu
- V roce 2017 byl realizován malý lokální projekt renovace a opravy chlapecké školy v Chartúmu.
- V roce 2020 poskytnutí humanitární pomoci v podobě finančního daru ve výši 5 mil. Kč ve prospěch Společnosti súdánského červeného půlměsíce z důvodu bezprecedentních záplav.
- V roce 2022 byl realizován malý lokální projekt v Súdánu zaměřený na obnovu mangrove ve velmi významné lokalitě Dungonab a národním parku Mukkawar Island, která je na seznamu UNESCO.
- V roce 2023 byl na základě projektu z roku 2022 navržen a schválen malý lokální projekt ve spolupráci se súdánskou neziskovou organizací Sudia zaměřený na obnovu solárních panelů ve vesnici Dungonab při pobřeží Rudého moře včetně proškolení místních žen v základní údržbě a opravách těchto systémů. Projekt nicméně nakonec nemohl být realizován z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu.
- V roce 2024 - listopadu 2024 poskytla ČR prostřednictvím World Food Programme dar ve výši 4 mil. Kč zacílený na potravinovou pomoc obyvatelům Súdánu i uprchlíkům v okolních zemích.
- Humanitární pomo c - Dotační výzva na humanitární projekty

  • SUD Response: integrated WASH and Protection Services to Crisis Affected Community in Sudan – Care Czech Republic – dotace MZV 5 mil. Kč

  Peněžní dar MZV

  • Peněžní dar pro Dětský fond OSN - UNICEF – 8 mil. Kč

  Pomoc na místě

  • Podpora zajištění potravinové bezpečnosti pro obyvatele Súdánu – Světový potravinový program - WFP - 25 mil. Kč
  • Podpora súdánských uprchlíků v Čadu - Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky - UNHCR - 12,5 mil. Kč

  Celková částka poskytnutá ČR na podporu humanitární situace v Súdánu za rok 2025 činila 50,5 mil. Kč.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

Mapa oborových příležitostí pro Súdán nebyla na roky 2026/27 vytvořena.

Příležitosti v Súdánu jsou od začátku konfliktu mezi SAF a RSF v dubnu 2023 omezené a velmi rizikové. Obecně se Súdán snaží zmapovat veškeré potenciální naleziště nerostných surovin a minerálů v zemi, které společně se zásobami ropy zůstávají nedostatečně prozkoumány. Jedná se převážně o vzácné kovy, jakými je zlato a stříbro, ale také měď, zinek, železo, mangan či fosfáty nebo kaolin. Těžební průmysl vyžaduje též obnovu zastaralé a nedostačující techniky.

V dlouhodobějším horizontu nabízí Súdán příležitosti pro investice do zeleného růstu v různých oblastech včetně zemědělství a infrastruktury, zdravotnictví, vzdělávání, dopravy, vodohospodářství a energetiky, řadu příležitostí také nabídne celková postkonfliktní rekonstrukce země, která bude vyžadovat masivní investice ve všech sektorech. Základním předpokladem je však uklidnění politicko-bezpečnostní situace v zemi.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

4.1 Úvod
4.2 Oslovení
4.3 Obchodní schůzka
4.4 Komunikace
4.5 Doporučení
4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Základní odlišností Súdánu od evropských států je faktor islámu jakožto převažujícího náboženství a základu právního systému země (šaría). Muslimové jsou velmi citliví na některé projevy evropského chování, které urážejí jejich náboženské cítění. V této souvislosti je nezbytné upozornit na vhodné oblečení, které by mělo být oproštěno od krátkých kalhot, dámských šatů bez ramínek a hlubokých výstřihů. Súdán se pomalu otevírá mezinárodnímu společenství, avšak desítky let byl velice konzervativním státem. Je proto nutné dbát zvýšené opatrnosti na veřejnosti v jakémkoliv ohledu.

Absolutně nevhodné je pití alkoholických nápojů na veřejnosti (súdánští občané mají pití alkoholu zakázáno zákonem, cizinci mohou alkohol požívat, avšak výhradně v soukromí).

4.2 Oslovení

Jak oslovit obchodní partnery?

Vzhledem k obtížnosti porozumět, které z více jmen je a není vhodné používat při oslovení obchodního partnera, je vhodné si oslovování se svým partnerem vyjasnit hned na počátku. Důraz je zde kladen na psaní a používání titulů před jmény.

4.3 Obchodní schůzka

Jak sjednat obchodní schůzku a jak probíhá (lokace a čas schůzky /kancelář, restaurace; oběd, večeře/, vizitky, dárky atd.)?

Čas plyne v Súdánu jinak, než je Středoevropan zvyklý. Kdo chce podnikat v Súdánu, musí se přizpůsobit místnímu tempu a zvyklostem. Nedochvilnost při obchodních schůzkách a jednáních je záležitost poměrně rozšířená. Pracovní doba zde končí většinou kolem čtvrté hodiny odpoledne a ze strany zaměstnanců není k práci přesčas zpravidla příliš velká ochota. Kladen je velký důraz na vzájemnou výměnu vizitek. Účastník obchodního jednání může očekávat od svého obchodního partnera pozvání na oběd či na večeři. Súdánci jsou národem pohostinným, společenský oběd může trvat dvě hodiny i déle. Vhodným a opětovaným zvykem je předání vhodného dárku obchodnímu partnerovi přiměřeného jeho postavení.

Načasování jednání

Nepříliš vhodným obdobím pro obchodní jednání je postní měsíc Ramadán, kdy se rytmus celé společnosti podřizuje dennímu půstu a přesunutí aktivity obyvatelstva spíše do nočních hodin. Během Ramadánu je navíc zkrácena i pracovní doba. V Súdánu se dodržuje řada náboženských svátků, sváteční dny bývají vyhlašovány s krátkým časovým předstihem a platí pro státní zaměstnance. Pravděpodobný kalendář svátků, které jsou zde hojnější než v ČR, je vhodné si předem opatřit. Pracovní týden je zde od neděle do čtvrtka. Jednání doporučujeme sjednávat od 10 hodin dopoledne. Důležitým aspektem etikety je podání ruky. V případě podání ruky mužem ženě muslimce může být podání ruky odmítnuto. Při setkání si muži obvykle podávají ruku a druhou kladou na partnerovo rameno.

Co českého obchodníka při jednání nejvíce překvapí?

Zdlouhavost jednání bývá pro středoevropské obchodníky poněkud vyčerpávající. Jen úvodní zdvořilosti mohu zabrat čtvrthodinu. Není pak zvykem pouštět se do obchodního jednání hned na začátku schůzky, vždy tomu předchází rozhovor o mimopracovních věcech. Pro arabský svět jsou typické pro úvod konverzace dotazy spíše osobního charakteru, tj. na zdraví, rodinu, děti, případně na další rodinné příslušníky. Vhodným tématem jsou první dojmy z cesty a samozřejmě súdánská kultura. Naopak se nedoporučuje zapřádat rozhovor na náboženská či politická témata.

Jací jsou súdánští obchodníci?

Súdánský obchodník je většinou velice zkušený a znalý svého oboru. Před jednáním se súdánským obchodním partnerem je třeba počítat s tím, že ne všechna ujednání předchozího dne platí i v průběhu dalšího jednání. Při jednáních, především ve státní sféře, je poměrně běžné, že některé otázky jsou znovu otevírány, zejména s příchodem výše postaveného pracovníka. Súdánci jsou hovorní a velmi rádi debatují. Nedivte se, pokud vaši partneři budou hluční a budou uplatňovat mistrnou gestikulaci.

Je vyjednávání s místními obchodníky jiné, ztěžují ho kulturní/náboženské/etnické odlišnosti?

Zejména ve státních podnicích ale i v soukromém sektoru je dodržována přestávka na modlitbu. Ze stejného důvodu může být v kterémkoliv okamžiku přerušeno i právě probíhající obchodní jednání. Tato skutečnost však vyžaduje ze strany obchodního partnera toleranci.

Je vhodné resp. obvyklé nabízet při obchodních jednáních alkohol?

Alkohol je v Súdánu zákonem zakázaný. Alkohol nenajdete v žádných prodejnách, ani v duty-free obchodě na Chartúmském letišti. Alkohol není k dispozici ani v mezinárodních hotelech.

Jak se obléci na pracovní jednání?

Při formálních příležitostech a schůzkách nosí muži i ženy společenský oděv. Tato zásada je dodržována i při obchodních jednáních, zejména jsou-li vedena na vyšší úrovni. Při jednáních v nejteplejších letních měsících je možno sako odložit. Ženy by měly být přiměřeně oblečeny. Jedná se o muslimskou zemi a je nezbytné k tomu přizpůsobit chování, ale i oblékání by mělo odpovídat místním zvyklostem, tzn. sukně pod kolena nebo kalhoty, halenky bez výrazného výstřihu a s rukávy.

Jak by měl vypadat ideální jednací tým (počet členů, věkové a genderové složení týmu, šéf týmu)?

Počet členů jednacího týmu záleží především na velikosti české firmy. Účast vyššího zastoupení, jako je obchodní ředitel, je více než žádána. Věk a genderové složení týmu nehraje zásadní roli, nicméně větší důvěra je zde nakloněna mužům.

Je obvyklé obchodního partnera pozvat domů, resp. být pozván domů? Pokud ano, co je při takové návštěvě obvyklé, co čekat?

Jestliže budete pozváni do rodiny, ze zdvořilosti je lepší pozvání odmítnout. Teprve po přesvědčování můžete souhlasit. Večeře se nezřídka protáhne do pozdních večerních či ranních hodin. Vítané bude, pokud hostiteli přinesete dárek, například bonboniéru, ale třeba i broušené české sklo. Dárky ostatně jsou vhodné i pro obchodního partnera. Pokud se zdráhá ho přijmout, musíte na něj naléhat. Dárek se předává pravou rukou, nebo oběma rukama.

4.4 Komunikace

Je důležité vzít si s sebou tlumočníka?

Obecně platí, že není potřeba využívat služeb tlumočníka.

Jak je to s jazykovou vybaveností?

Jako jednací jazyk je ve většině případů používána angličtina. Pokud by však obě strany byly schopny jednat v arabštině, mělo by jednání jistě přátelštější a možná i rychlejší průběh. Obecně však platí, že není potřeba zařízení služeb tlumočníka.

Existují nějaká komunikační tabu?

Je vhodné se vyvarovat dvojsmyslným žertům na náboženská témata, ale také tématům se sexuálním podtextem. Vhodné je také se vyvarovat konverzaci o politice.

Jak nejlépe komunikovat (osobně, e-mail, telefon atd.)?

V Súdánu je určitě velmi důležité osobní jednání, není možné se spoléhat na internet a dělat obchod od stolu. Navíc osobní setkání je absolutně nezbytné pro získání důvěry partnera a pro zdárné uzavření obchodu. K urychlení komunikace doporučujeme komunikovat raději přes telefon a aplikaci WhatsApp než e-mail.

4.5 Doporučení

Co lze doporučit podnikatelům, kteří se do Súdánu chystají?

- Nespěchejte, buďte trpěliví a navažte osobní vztahy.
- Je nezbytné si založit vlastní pobočku nebo nalézt skutečně prověřeného súdánského zástupce, který musí být registrován v rejstříku dovozců.
- Nabídnete-li partnerovi exkluzivitu, tak jen na omezenou dobu.

4.6 Státní svátky

Přehled svátků v roce 2026:

- Den nezávislosti - 1. ledna

- Koptské Vánoce - 7. ledna

- Koptské Velikonoce - 12. dubna

- Eid Al Fitr - konec Ramadánu - 20. března - 23. března

- Eid Al Adha (svátek obětování) - 26. května - 30. května

- Islámský nový rok - 16. června

- Narození proroka Mohameda - 25. srpna

- Vánoce – 25. prosince

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

5.1 Vstup na trh
5.2 Formy a podmínky působení na trhu
5.3 Marketing a komunikace
5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
5.5 Trh veřejných zakázek
5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Vhodná volba prodejních a distribučních kanálů je naprosto kritická pro úspěšný vstup na súdánský trh. Podobně jako v řadě dalších zemí regionu je i zde rozhodující správná volba místního zástupce/agenta. Jeho schopnost nalézat řešení a překonávat administrativní překážky je tím, co ve většině případů rozhoduje o úspěchu a neúspěchu českého exportéra. V případě státních zakázek nebo zakázek vázaných na místní samosprávu jsou to pak jeho kontakty a jejich kvalita (mít "bohatý vizitkovník" ještě v těchto podmínkách neznamená, že je zástupce schopen daného činitele k něčemu přemluvit). Zejména v okamžiku vstupu na trh je proto doporučeníhodné nezavazovat se k exkluzivitě. Není-li zbytí, pak je třeba stanovit jasné podmínky ohledně realizovaných objemů, délky kontraktu apod. Proces udělení pracovního povolení a příslušného víza je velice netransparentní. Je proto vhodné pamatovat na tyto záležitosti při uzavírání kontraktu a přenést tuto zodpovědnost na stranu súdánského partnera. Alternativně se k tomuto účelu dají využít i specializované agentury, které vše za úplatu vyřídí. S ohledem na probíhající ozbrojený konflikt, který vypukl v dubnu 2023, je vstup na súdánský trh ještě výrazně obtíženější.

Dovozní opatření:

- Na většinu zboží nepotřebují importéři licenci.
- Súdán uznává tzv. Bruselskou definici hodnoty dováženého zboží (BDV).
- Dovozce musí předložit dovozní deklaraci, obchodní fakturu, certifikát o původu, karanténní licenci (je-li vyžadována), dokumenty pro Súdánskou normalizační instituci (Sudanese Standards and Metrology Organisation – SSMO) a příslušné bankovní doklady.
- Může být požadován doklad o inspekci vystavený inspekční organizací registrovanou u SSMO. Ta může požadovat provedení vlastní inspekce.
- Osvobození a výjimky z celních sazeb jsou dány Investičním zákonem a Celním zákonem (článek 54).
- K hodnotě dováženého zboží je připočítávána spotřební daň ve výši 10 %. Pro některé dovozní položky je tato daň počítána pouze ve výši 2 % (čaj, káva, mléko, atp.) a některé položky jsou od ní osvobozeny. Dále je vybírána daň ve výši 2 % při lodní a 1,2 % při letecké dopravě.

Mezi zakázané produkty k dovozu patří:

- Draslík
- Nástroje pro hazardní hry
- Zbraně, střelivo a výbušniny bez licence
- Použité oblečení
- Ojeté pneumatiky
- Vína
- Narkotika s výjimkou těch, které jsou povoleny pro lékařský výzkum
- Kované měny a papír používaný k padělání
- Neregistrované krémy na ministerstvu zdravotnictví
- Nosiče videozáznamu obsahující ostudné obrázky nebo nemorální tiskoviny
- Zboží dovážené z Izraele

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Přes deklarovanou otevřenost vůči spolupráci a investicím narážejí zahraniční firmy na problémy typické pro daný region, jako jsou administrativní překážky komplikující běžné transakce, zdlouhavé úřední úkony místních správních úřadů, nedostupnost a nespolehlivost běžných statistických a marketingových informací. Doporučuje se proto věnovat přípravě nadstandardní čas na místě a pokud možno využít k vyřizování formalit specializovanou agenturu, či touto záležitostí pověřit místního agenta, advokáta nebo partnerskou firmu.

Jelikož Súdánem zmítá válka, je potřeba při přesunech na jednání počítat také s komplikacemi v dopravě a při cestách po zemi mezi městy také s tím, že je vyžadováno zvláštní povolení.

5.3 Marketing a komunikace

K propagaci lze v Súdánu úspěšně využívat klasických prostředků (tisk, televize, billboardy), naopak moderní elektronické reklamní prostředky (internet, sociální sítě) dosud příliš účinné nejsou vzhledem k malé dostupnosti internetu, nespolehlivosti telekomunikační sítě a nízké úrovně IT znalostí běžné populace (s výjimkou mladých lidí). Na druhé straně se situace rychle zlepšuje, a v tomto směru tak vznikají nové možnosti.

Z důvodu silně zakořeněné tradice nebo trestnosti je však mnoho témat nepoužitelných, například z politiky, cizího náboženství, sexu nebo konzumace alkoholických nápojů a vepřového masa. Dále se nepoužívá řada metod z oblasti přímého marketingu - např. osobní prodej po domácnostech (respektování soukromí obydlí) a distribuce letáků pomocí pošty.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Základní legislativa pro ochranu duševního vlastnictví sice v Súdánu je v platnosti, ale jde stále o relativně nový koncept, který dosud nepronikl plně do povědomí súdánské společnosti. Kromě toho příslušné zákony nejsou aktuální z hlediska rychlého technického vývoje. Proto je třeba zachovávat ve vztahu k ochraně intelektuálního vlastnictví subjektů operujících na súdánském trhu obezřetnost a nespoléhat se na postupy běžné v evropském prostředí.

5.5 Trh veřejných zakázek

Režim zadávání veřejných zakázek je velmi netransparentní a obecně lze konstatovat, že pravděpodobnost úspěchu závisí do značné míry na kvalitě místního zástupce. Informace o vládních tenderech je třeba sledovat v místním tisku nebo na mezinárodních tendrových vyhledávačích, jednotná internetová stránka pro publikování vládních tenderů neexistuje.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Při vstupu na súdánský trh je nutné vědět, že země je zadlužená a trpí chronickým nedostatkem devizových prostředků. Stát své závazky často nehradí vůbec nebo jen omezeně, Súdán je největším dlužníkem ČR ze všech států světa. Provázání politiky a trhu je velmi intenzivní, a takto posílená rizika netržního charakteru značně snižují transparentnost trhu a omezují jeho běžné fungování.

V důsledku slabé aktivity českých firem na súdánském trhu v posledních letech chybí aktuální praktické zkušenosti z řešení případných obchodních sporů, lze však předpokládat, že nebude možné spoléhat na aplikaci postupů běžných v zemích s rozvinutou právní kulturou. Proto je třeba apelovat na předcházení vzniku možných konfliktů výběrem prověřených obchodních partnerů, pečlivou právní analýzou uzavíraných kontraktů a používáním bezpečných modelů zajištění pohledávek a jejich úhrad.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Víza

Velvyslanectví Súdánské republiky vydává pouze jeden typ víza – vízum pro jeden vstup. Toto vízum je v zásadě platné maximálně 1 měsíc od vystavení a během této doby musí žadatel překročit hranice země. V Súdánu je následně možné po přihlášení se na oddělení cizinecké policie Ministerstva vnitra získat prodloužení víza na potřebnou dobu. Vízum za účelem turistiky nebo obchodu je možné obstarat na 8 až 30 dní. O prodloužení je nutné požádat na Passport, Immigration and Nationality Office v Chartúmu. Cestovat do Súdánu bez platných víz v žádném případě nedoporučujeme. Po uzavření velvyslanectví Súdánu v Praze spadá vízová agenda na velvyslanectví Súdánu ve Vídni. Při odletu ze Súdánu platí držitel cestovního pasu zvláštní poplatek 20 USD – oficiálně nazývaný policejní registrace (neplatí pro držitele diplomatických a služebních pasů).

Služby

- Úroveň hotelového ubytování v Súdánu s výjimkou vybraných mezinárodních hotelů neodpovídá evropskému standardu. V dobrých mezinárodních hotelích je třeba počítat s cenou cca 250 USD na osobu a noc.
- Pro evropského strávníka je zcela nevhodná konzumace ovoce a zeleniny, která nebyla dostatečně omyta, a také jakýchkoliv pouličně prodávaných potravin a jídel. Riskantní je i pití vody z veřejného vodovodního řadu včetně ledu v podávaných nápojích.
- Súdán není vzhledem ke stále napjaté situaci v řadě svazových států, především v okrajových oblastech země, zatím příliš připraven na přijímání turistů. Katastrofální bezp. situace od propuknutí bojů v roce 2023 turistický potenciál ještě více brzdí.
- Turistické památky jsou přístupné pouze na základě zvláštního povolení, jehož vyřízení může trvat i několik dní.
- Cesty mají většinou nezpevněný povrch, v období dešťů (červen – září) je většina z nich zcela nesjízdná.
- Pro dopravu po Súdánu se doporučuje pronájem soukromého taxi (nejlépe terénní vůz 4×4). Cena za pronájem na 24 hodin s řidičem bez omezení počtu kilometrů je cca 90 USD.
- Cestování do jednotlivých států Súdánu je možné pouze na základě zvláštního povolení, které vydává ministerstvo vnitra. Platnost povolení je 1 měsíc s možností prodloužení.
- Nedoporučuje se fotografovat vojenské objekty, osoby v uniformách, nádraží, vládní budovy, železniční stanice a podobné strategické objekty.

Aktuální doporučení k cestování do Súdánu jsou k nalezení na webových stránkách MZV.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Proces udělení pracovního povolení a příslušného víza je velice netransparentní. Je proto vhodné pamatovat na tyto záležitosti při uzavírání kontraktu a smluvně přenést tuto zodpovědnost na súdánskou stranu. Alternativně se k tomuto účelu dají využít i specializované agentury či advokátní kanceláře, které věc za úplatu vyřídí. Praktické informace o životě cizinců v Súdánu lze nalézt na webových stránkách Expat Arrivals.

5.9 Veletrhy a akce

Všechny veletrhy jsou organizovány v prostorách International Fairs Ground v Chartúmu, které je vzdálené 5 km od mezinárodního letiště.

Vzhledem k politicko-bezpečnostní situaci v zemi se nepředpokládá, že by v roce 2026 probíhaly jakékoliv veletrhy.

6 Kontakty

Podkapitoly:

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

ČR své zastoupení v Chartúmu nemá, agendu Súdánu vykonává Velvyslanectví v Káhiře.

Velvyslanectví České republiky/Embassy of the Czech Republic

4, Dokki Str. 125 11 Giza (Cairo)

Egypt tel.: +20-2-3333 9700

– ústředna fax: +20-2-3748 5892

e-mail: cairo@mzv.gov.cz

Mobilní telefonní spojení po pracovní době a ve volných dnech na diplomatickou službu (vyhrazeno pro řešení mimořádných situací českých občanů): tel.: +420 222 420 222

Pozn. Pracovní dny Velvyslanectví jsou v souladu s místní zvyklostí neděle až čtvrtek, svátky naopak Velvyslanectví dodržuje dle českého kalendáře.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

V Chartúmu existuje centralizovaný systém záchranné služby, policie a hasičů - tel.: 111

Zdravotnický systém v Súdánu tvoří státní a soukromé nemocnice, jejichž úroveň však zdaleka nedosahuje evropského standardu. Základní péči poskytují místní státní kliniky, odbornou péči státní nemocnice a specializované nemocnice. Průměrná cena lékařské konzultace je 15-20 USD, navíc se platí za laboratorní vyšetření a léky (léčení malárie tak může stát cca 70 USD). Počet soukromých nemocnic v Chartúmu se odhaduje na 38, detailní informace o místních zdravotnických zařízeních nejsou dostupné, uvádíme proto pouze seznam nemocnic v Chartúmu bez podrobností stran jejich specializace, úrovně, vhodnosti použití a požadovaných cen. Doporučení vhodných zařízení vychází z posledních známých informací a jeho aktuálnost je třeba v případě nouze ověřit u konzulárního oddělení zastupitelského úřadu ČR v Káhiře.

Nemocnice

- Ahmed Gasim Children's Hospital, Qasr Avenue, Chartúm;
- Dar el Shifa Hospital, Chartúm South, New Extension Str. 77;
- Doctor's Clinic, Chartúm Medani Highway;
- El Aamiriya Hospital, El Tabiya Str. Chartúm;
- El Faisal Clinic, Chartúm 2, Moh. Naguib Str.;
- Chartúm Specialized Hospital, Chartúm, New Extension Str. 41.
- Bahri Hospital - North Súdán

Po více než třech letech ozbrojeného konfliktu v Súdánu je tamní zdravotnický systém na pokraji zhroucení a v mnoha konfliktem postižených regionech bylo uzavřeno přibližně 80 % zdravotnických zařízení.

Nejvhodnějšími nemocnicemi pro případné ošetření v Chartúmu jsou:

- Ibn Sina Hospital, 317 New Extention;
- Sudanese Medical Association Hospital, Africa Street (blízko mezinárodního letiště);
- San Francis Maternity Hospital

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

www.sudantribune.com Sudan Tribune

https://www.wfp.org/countries/sudan World Food Programme

BBC News - Sudan BBC News Sudan